

KOSMICKÉ ROZHLEDY

VĚSTNÍK ČESKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Číslo 1/2008
Ročník 46

www.astro.cz

Obsah

Výroční zpráva ČAS za rok 2007	3
Stav členské základny ČAS v roce 2007	4
Setkání zástupců složek ČAS	4
Udělení čestné medaile Vojtěcha Náprstka Antonínu Vítkovi	6
Krátké zprávy ze Společnosti	7

V období únor, březen, duben 2008 oslaví významná životní jubilea tyto členové ČAS:

50 let	Jiří Kordulák, Úpice Ing. Michal Flídr, Praha
55 let	Jan Macháček, Loděnice Mgr. Jan Sejk, České Budějovice Miroslav Král, Česká Lípa
60 let	Miroslav Macháček, Praha RNDr. Bohumír Štědroň, CSc., Praha Mgr. František Tomášek, Pateřín Jiří Hude, Brno RNDr. Ladislav Hejna, CSc., Veselí n. Luž.
65 let	Josef Fink, Novosedly nad Nežárkou Dr. Ing. Jiří Hofman, Cheb
70 let	Ing. Jaroslav Pavloušek, Praha
75 let	RNDr. Ing. Jaroslav Dykast, CSc., Most
76 let	Dr. Jaroslav Chloupek, Letovice Josef Hošek, Hrádek u Rokycan Karel Mokříš, Praha
77 let	RNDr. Ladislav Sehnal, DrSc., Ondřejov
78 let	PhDr. Jaroslav Kabátník, Č. Budějovice
79 let	Ing. Jaroslav Šuráň, CSc., Praha PhDr. Zdeněk Pokorný, Praha
81 let	RNDr. Boris Valníček, DrSc., Ondřejov
86 let	Ing. Ludmila Weberová, CSc., Praha
88 let	Ing. Miloš Weber, Praha

ČAS přeje jubilantům vše nejlepší!

Na obálce: Slavnostní shromáždění k 90. výročí založení České astronomické společnosti 8. prosince 2007. Na fotografii je Jiří Grygar a Eva Marková při předání Nušlovy ceny 2007 Janu Vondrákovi.

KOSMICKÉ ROZHLEDY

Věstník České
astronomické společnosti

Ročník 46
Číslo 1/2008

Vydává
Česká astronomická
společnost
IČO 00444537

Redakční rada
Pavel Suchan
Eva Marková
Lenka Soumarová
Tomáš Bezouška
Lumír Honzík

Adresa redakce
Kosmické rozhledy
Sekretariát ČAS
Astronomický ústav AV ČR
Boční II / 1401
141 31 Praha 4

e-mail: kr@astro.cz

**Grafická úprava
a jazykové korektury**
redakce Astropisu

Tisk
Grafotechna, Praha 5

Distribuce
Adlex systém

**Evidenční číslo
periodického tisku**
MK ČR E 12512

ISSN 0231-8156

Výroční zpráva ČAS za rok 2007

strukturovaný výpis

Podrobná výroční zpráva České astronomické společnosti obsahuje desítky stran. V tomto čísle Kosmických rozhledů uvádíme strukturovaný výpis z Výroční zprávy, který sloužil jako podklad pro Radu vědeckých společností, která tyto informace zapracovává do Výroční zprávy Akademie věd České republiky. V této zprávě jsou uvedeny i akce, na kterých se ČAS spolupodílela.

Přínos pro širší veřejnost

- Internetový astronomický portál www.astro.cz (určen široké veřejnosti a novinářům, návštěvnost kolem 2 200 čtenářů denně).
- 13 tiskových prohlášení a 22 tiskových zpráv (rozesílány ve spolupráci s Odborem mediální komunikace AV ČR, vystavovány na webu AV ČR).
- Česká astrofotografie měsíce (prestižní fotografická soutěž vyhodnocovaná měsíčně a ročně, jejíž výsledky přebírá řada médií a jsou vystavovány na webu AV ČR).

Přednášková a popularizační činnost

- 39 přednášek v celé ČR (pořádaných pro členy s možností účasti veřejnosti, např.: Příhoda: Obloha v roce 2007, Grün: Kosmonautika v roce 2006, Najser: Astronomická detektivka, Grygar: Žeň objevů 2006, Šíma: Pražský orloj, spojeno s exkurzí, Český hydrometeorologický ústav, spojeno s exkurzí, Vzpomínky na exkurzi do Německa, Švanda: Slunce jako hvězda, Kulhánek: Temná hmota a temná energie, Kéhar: Mars veliký jako Měsíc, Nedoma: Mars a Měsíc ve 3D, Astrovečer v květnu, Novotný: Kosmologické parametry z pozorování záblesků záření gama, Lomoz: Absolutní prostor znovu na scéně?, Křížek: Jaká matematika se ukrývá v pražském orloji?, Šolcová: Astronomie a matematika za Velkou čínskou zdí).
- Den s Astropisem (ve spolupráci s AV ČR a Společností Astropis) – 7 přednášek.
- 8 přednášek na akcích pro pozorovatele a majitele dalekohledů Mezní hvězdná velikost (v roce 2007 se uskutečnily 2 běhy).
- Věda v ulicích (účast na otevřené výstavě v Praze a v Plzni).
- Evropská noc vědců (účast na evropském projektu, celkem na 5 místech v ČR).
- Pozorování Slunce s výkladem v ZOO Praha, večerní pozorování oblohy v ZOO Dvůr Králové.
- Prezentace v médiích: celkem 35 vystoupení (z toho 24 tiskového tajemníka Společnosti).

Přínos pro vědu

- *Mezinárodní konference a akce, na kterých se vědecké společnosti podílely jako spolupřadatelé:* Sluneční seminář (pořádaný v rámci Mezinárodního heliofyzikálního roku), Seminář Člověk ve svém pozemském a kosmickém prostředí.
- *Společné akce českých a slovenských vědeckých společností:* Pozorování tečného zákrytu (odborná činnost).
- *Národní akce:* Seminář o meziplanetární hmotě, Praktikum pro pozorovatele proměnných hvězd, 39. konference o výzkumu proměnných hvězd, Kosmos News Party 2007 (za účasti V. Remka a ředitele České kosmické kanceláře), Seminář o světelném znečištění, Zahraniční exkurze na hvězdárny v Německu.

Přínos pro školství

- Astronomická olympiáda (v roce 2007 rozšířena na 3 věkové kategorie, zařazena MŠMT do kategorie soutěží A, účast kolem 5 000 žáků ZŠ a studentů SŠ). Navazovala úspěšná účast

na Mezinárodní astronomické olympiádě (2. místo).

- Letní astronomická expedice (zácviková akce pro mladé zájemce o astronomii).
- Seminář pro mládež v rámci Letní astronomické expedice.

Výroční ceny, soutěže a práce s mladými odborníky

- Nušlova cena (udělovaná za celoživotní zásluhy v oblasti astronomie byla v roce 2007 udělena Ing. Janu Vondrákovi, DrSc. z Astronomického ústavu AV ČR).
- Kopalova přednáška (v roce 2007 poprvé zavedená čestná přednáška byla udělena RNDr. Pavlu Spurnému, CSc. z Astronomického ústavu AV ČR).
- Kvízova cena (obvykle se uděluje jednou za dva roky, v roce 2007 nebyla udělena).
- Moje vánoční kometa (fotografická a výtvarná soutěž).

Publikační činnost

- Národní odborná periodika a bulletiny: Členský bulletin Kosmické rozhledy (6 čísel po 34 stranách, náklad 750 výtisků).
- Další publikace: publikace astronomických fotografií Objektivem do vesmíru i kolem nás (vydáno jednorázově ve spolupráci České astronomické společnosti a AV ČR jako neprodejná prezentace AV ČR).

Členství v mezinárodních nebo zahraničních organizacích

- Kolektivní členství v Evropské astronomické společnosti jako národní odborná společnost.
- Individuální členství vybraných členů (kteří splnili podmínky) v Mezinárodní astronomické unii.

Stav členské základny ČAS v roce 2007

Uvádíme první část podrobné Výroční zprávy za rok 2007, zpracoval Tomáš Bezouška

K 31. prosinci 2007 měla Česká astronomická společnost celkem 541 členů. V roce 2007 vstoupilo do České astronomické společnosti 42 nových členů. Věkový průměr nových členů je 40,4 let (nejmladší 15 let, nejstarší 68 let). Věkový průměr členů společnosti je 45 let. Nejstarším členem je čestný člen pan profesor Ing. Emil Škrabal, který v roce 2007 oslavil 101. narozeniny. Celkem 23 členů společnosti je starší osmdesáti let a 106 členů je mladší třiceti let. V České astronomické společnosti je 69 žen a 472 mužů. Celkem 22 členů má doručovací adresu v zahraničí. Přibližně 1/3 členů České astronomické společnosti má doručovací adresu v Praze. Nejpočetnější složkou je Pražská pobočka, která evidovala 191 kmenových členů (celkem všech členů: 229). Česká astronomická společnost má v současné době 19 žijících čestných členů. Vysokoškolsky vzděláno je přibližně 50% členů České astronomické společnosti.

Věk od – do	Počet členů
Od 15 do 19 let	18
Od 20 do 29 let	88
Od 30 do 39 let	99
Od 40 do 49 let	108
Od 50 do 59 let	83
Od 60 do 69 let	76
Od 70 do 79 let	46
Od 80 do 89 let	22
90 a starší	1

Věkové rozložení členů ČAS

Setkání zástupců složek ČAS

Výpis ze zápisu ze setkání, které se konalo v AsÚ AV ČR v Praze dne 19.1.2008

V sobotu 19. ledna 2008 se uskutečnilo Setkání širšího vedení České astronomické společnosti (VV a zástupci složek ČAS), kterého se zúčastnilo 16 lidí, kteří zastupovali všechny

pobočky a sekce kromě Kosmologické sekce, Přístrojové a optické sekce, Astronomické společnosti Most a SMPH (ta byla omluvena). Přítomni byli všichni členové VV ČAS.

Vyplacení prémie Noci vědců

Z dotace Evropské komise na Noc vědců 2007 byly vyplaceny prémie 2 000 Kč hrubého předsedům složek, které se podílely na programu Noci vědců 2007: Západočeská pobočka, Pražská pobočka, Východočeská pobočka, Astronautická sekce a Astronomická společnost Most.

Informace o financích ČAS

Pokladník informoval o stavu financí k 31. 12. 2007. Přehledná tabulka bude zpracována hospodářem a uveřejněna v příštích KR. Diskutovala se problematika dosud nenaplněných dotatků na Noc vědců od EU za roky 2007 a 2006.

Výše dotace na rok 2008

Suchan informoval o výši přidělené dotace na rok 2008, která je opět rekordní – 371 000,- Kč (2. nejvyšší dotace vědecké společnosti v rámci RVS, nejvyšší dotace v oblasti Neživá příroda). Dotace je vysoká nejen díky činnosti, ale i díky výši příspěvků, které by měly být podle doporučení RVS kolem 400,- Kč (nejvyšší příspěvek vědecké společnosti v RVS je 500 Kč). Průměrný příspěvek ČAS v roce 2007 činil 435 Kč (včetně složkových příspěvků a mimořádných příspěvků).

Předběžný rozpočet

Hospodář představil návrh rozpočtu na rok 2008. Ten počítá s dotací do složek (opět) v rekordní výši 145 000 Kč (vloni 136 500 Kč). Nebyly vzneseny žádné připomínky. Definitivní rozpočet bude sestaven po přidělení dotace z MŠMT na Astronomickou olympiádu.

Zatmění Slunce

Bude vysláno několik expedic – Západočeská pobočka, hvězdárna Úpice, Pardubická astronomická společnost. Pozorování by měla být koordinována. Koordinátorem pro ČR je hvězdárna v Úpici. Na webu www.astro.cz má vzniknout stránka týkající se zatmění, kde budou základní informace o zatmění v ČR i jednotlivé expedice a návod na fotografování.

Kalendář akcí

26. 2. začíná pravidelný Seminář dějin matematiky – sedma, **9.–11. 5.** seminář Kosmos news party, **12.–16. 5.** Slnečný seminár, **20.–22. 5.** Člověk ve svém kosmickém a pozemském prostředí, **23. a 30. 5.** finále Astronomické olympiády, **25. 7.–10. 8.** Letní astronomická expedice v Úpici, **9. 8.** Setkání všech účastníků expedic u příležitosti 50. výročí pořádání expedic v Úpici.

Logo ČAS

Rozsáhlá diskuse. Závěr: ponechat stávající logo a přidat k němu název ČAS či název pobočky. VV by měl uložit složkám, jaké logo mají používat. Návrh vytvořit krátkou verzi s ČAS do kvadrantů loga. Převést logo do digitálního tvaru (Jindra, Kákona).

Astro.cz

VV se rozhodl přijmout nabídku Petra Kubaly, který zaslal podrobný návrh na změny webu a jmenoval ho do funkce vedoucího redaktora astra. Dále byli jmenováni dva redaktori – Petr Sobotka a Karel Mokrý. Návrhy na změnu webu: umožnit přístup zástupcům složek do redakčního systému, stránky zpřehlednit a zjednodušit, přidat vyhledávání, zlepšit podobu a umístění kalendáře (vzor Západočeská pobočka). Základní informace o ČAS uvést anglicky a německy. Schůzka k nové podobě webu se uskuteční v nejbližší době – svolá Suchan.

Co složky trápí

Členové ČAS nemají slevu na hvězdárně v Českých Budějovicích. Důvod: nejsou uzavřeny

smlouvy s hvězdárnami – dořeší Suchan. Šolcová navrhuje možnosti dalších slev (nakladatelství Academia), projedná Suchan. Přehled slev bude uveřejněn v příštích KR.

Různé

Diskutovala se vhodnost zakoupení dataprojektoru. Zástupci složek se kloní ke koupi. Návrh – udělat průzkum, kdo by ho využíval (provede Honzík). Případný nákup bude proveden v příštím roce. *Příští setkání zástupců složek se bude konat 12. dubna 2008 v Praze – Kolo-vratech a bude přístupné i všem členům ČAS.*

Udělení čestné medaile Vojtěcha Náprstka Antonínu Vítkovi

Předseda AV ČR prof. RNDr. Václav Pačes, DrSc. slavnostně předal čestné medaile Vojtěcha Náprstka za zásluhy o popularizaci vědy dne 29. ledna 2008 ve Vile Lanna v Praze. Čestné medaile V. Náprstka AV ČR převzali botanik doc. Ing. Jan Krekule, DrSc., ředitel Českého rozhlasu-Lenonardo Mgr. Miroslav Bobek a nám známý popularizátor kosmonautiky Mgr. Antonín Vitek, CSc., jako ocenění za soustavnou popularizační činnost v oblasti vědy.

Čestnou medaili Vojtěcha Náprstka zavedla Akademie věd ČR v roce 2003. Medaili uděluje předseda AV ČR publicistům a vědcům jako ocenění za dlouholetou a cíleně vedenou činnost v popularizaci vědeckých poznatků na návrh Akademické rady AV ČR a po projednání ve Vědecké radě AV ČR. Toto ocenění je výsledkem iniciativ Vědecké rady AV ČR – zpřístupňovat a vysvětlovat nové vědecké poznatky a vědecké postupy široké veřejnosti. V roce 2003 byli prvními vyznamenanými promovaná bioložka Šárka Orliková, bývalá šéfredaktorka časopisu Živa, doc. Ing. Jaroslav Petr, DrSc., který se popularizaci vědy věnuje již 17 let, dále Mgr. Věra Tůmová, redaktorka Českého rozhlasu, a doc. RNDr. Jan Žďárek, DrSc., jenž spolupracuje s Českým rozhlasem a Českou televizí. V roce 2004 převzali čestnou medaili Vojtěcha Náprstka za zásluhy v popularizaci vědy Mgr. Ivo Budil, redaktor Českého rozhlasu-Praha, Mgr. Václav Větvíčka, ředitel Botanické zahrady Přírodovědecké fakulty UK Praha a prof. PhDr. Miroslav Verner, DrSc., vedoucí českých archeologických výzkumů v Egyptě. V roce 2005 byla medaile V. Náprstka předána doc. RNDr. Zdeňku Kluiberovi, CSc., a prof. RNDr. Ivo Volfovi, CSc., kteří se zasloužili o popularizaci fyziky, zejména mezi mládeží. Oba dva jsou pracovníky Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové. V roce 2006 převzali čestnou medaili Vojtěcha Náprstka prof. Ing. Ivo Kraus, DrSc., a MUDr. František Koukolík, DrSc. V roce 2007 ji získali PhDr. Dušan Třeštítk, CSc. a Mgr. Vladimír Kořen.

Mgr. Antonín Vitek, CSc., vystudoval na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy obor organická chemie (1962). Po jejím absolvování byl přijat na vědeckou aspiranturu v Ústavu organické chemie a biochemie ČSAV, kde pracoval v oddělení molekulární spektroskopie. V roce 1971 získal titul CSc. (obor organická fyzikální chemie). Od počátku své pracovní činnosti se věnoval především programování. V sedmdesátých letech 20. století se účastnil vývoje automatické pece pro materiálové experimenty v beztláči ČSK-1, zejména jejího programového vybavení a programů pro přípravu a vyhodnocování experimentů. ČSK-1 se pak úspěšně používal na sovětských kosmických stanicích Saljut 7 a Mir. V roce 1985 přešel A. Vitek do tehdejší Základní knihovny ČSAV, kde byl do r. 2000 vedoucím oddělení automatizace (nyní oddělení IT).

Antonín Vitek je známý zejména svým zájmem o kosmonautiku, ve které patří mezi nejpřednější české znalce a popularizátory, často vystupuje nebo je citován ve sdělovacích prostředcích. Spolu s dalšími zájemci o kosmonautiku založil v roce 1961 klub SPACE, jehož nesaditelným generálním tajemníkem je dosud. V roce 1969 byl

členem týmu, který v Československé televizi komentoval přistání Apolla 11 na Měsíci.

Ke 40. výročí vypuštění první umělé družice Země v roce 1997 založil specializovanou internetovou encyklopedii kosmonautiky SPACE-40 (<http://www.lib.cas.cz/www/space.40>). Vytvořil tak jedinečný katalog všech umělých kosmických těles a kosmonautů, který nemá ve světě obdoby. Údaje v každém heslu se opírají o originální informace v angličtině, ruštině, čínštině, případně v dalších jazycích, jejichž základy si postupně osvoil.

Spolupracoval na několika encyklopedických projektech v češtině, např. Technický slovník naučný, 2. vyd., Encyklopedie Diderot, encyklopedické projekty Ottova nakladatelství aj. Je spoluautorem Malé encyklopedie kosmonautiky. Účastní se též projektu tvorby české internetové encyklopedie Wikipedie (resp. její české jazykové mutace), zejména v oblasti chemie, fyziky, astronomie a samozřejmě kosmického výzkumu.

Antonín Vítek publikoval a stále publikuje populární články o výzkumu vesmíru v denním tisku a zejména v časopisech Vesmír (přes 40 článků) a Letectví a kosmonautika (přes 50 článků). O různých otázkách kosmonautiky rovněž přednáší na planetáriích a hvězdárnách, a to jak pro zainteresované laiky a odborníky (série „Kosmos News Party“ a série „Kosmonautika a raketová technika“), tak pro laickou veřejnost.

Krátké zprávy

Z Výkonného výboru ČAS

Chmury z předpokladu letošní nižší dotace se nenaplnily a ČAS obdržela (opět) historicky nejvyšší dotaci od Rady vědeckých společností, a to 371 000 Kč (o 6 000 Kč vyšší než rekordní loňskou). Zároveň VV ČAS navrhl rozdělení dotace do složek (opět) v rekordní výši 145 000 Kč (vloni 136 500 Kč).

Vlastní příspěvky složek na rok 2008

Pražská pobočka: 100 Kč, Západočeská pobočka: 50 Kč, Jihočeská pobočka: 30 Kč, Pobočka Třebíč: 0 Kč, Východočeská pobočka: 50 Kč, Sekce pro mládež: 0 Kč, Sekce pozorovatelů proměnných hvězd: 150 Kč/110 Kč, Astronautická sekce: 40 Kč, Kosmologická sekce: 0 Kč, Přístrojová a optická sekce: 0 Kč, Sekce zákrytová a astrometrická: 20 Kč, Historická sekce: 0 Kč, Sluneční sekce: 30 Kč, Společnost pro meziplanetární hmotu: 210 Kč/150 Kč, bez odběru Zpravodaje 40 Kč.

Pozvánka na setkání zástupců složek ČAS 12. dubna 2008

Zveme Vás na tzv. Velké setkání zástupců složek ČAS (poboček, sekcí a kolektivních členů), ale i dalších astronomických subjektů, které se bude konat v sobotu 12. dubna 2008 na tradičním místě v Praze Kolovratech. Na programu kromě prezentací činnosti a projektů poboček, sekcí, kolektivních členů a hvězdáren bude také předání Kvízovy ceny s laureátskou přednáškou a předání titulu Astrofotograf roku (za rok 2007) s přednáškou. Setkání je přístupné všem členům ČAS, těšíme se na Vás!

Pozvánka do pražské ZOO

Pražská pobočka ČAS pořádá dne 29. 3. 2008 přednáškový den spojený s výroční schůzí v přednáškovém sále pražské ZOO. Přednášky přednesou Prof. RNDr. Petr Kulhánek, CSc. (FEL ČVUT a HaP hl. m. Prahy) na téma „Kde jsou gravitační vlny“ a RNDr. Vladimír Kopecký Jr., Ph.D. (MFF UK) na téma „Je ve vesmíru bezpečno? ...aneb kde všude život přežívá v poklidu“. Vstup do ZOO je pro členy PP ČAS zdarma po předložení členského průkazu PP ČAS, vstup na přednášky je volný do vyčerpání kapacity přednáškového sálu. Podrobné informace najdete na <http://praha.astro.cz/>.

Sobota 8. prosince 2007 – slavnostní shromáždění při příležitosti 90 let ČAS

Kromě udělení Kopalovy přednášky a Nušlovy ceny bylo 8.12.2007 odevzdáno také několik

Čestných uznání za mimořádné zásluhy o rozvoj České astronomické společnosti (na základě návrhů ze složek ČAS). Toto Čestné uznání bylo uděleno těmto osobám a institucím: Ing. Libor Lenža, Ing. Jan Zahajský, Anton Paschke, Luboš Brát, Jan Mánek, Ladislav Schmied, Astronomický ústav AV ČR, Ing. Josef Chladnula, Mgr. Karel Mokřý, Zdeněk Bardon, Ing. Jan Kožuško, RNDr. Miroslav Randa, PhD., Petr Bartoš, Společnost Astropis a Pavel Suchan.

ČAS obdržela od Jednoty českých matematiků a fyziků Zlatou medaili za dlouholetou spolupráci. Slavnostní shromáždění k 90. výročí založení České astronomické společnosti i samotné výročí mělo velký mediální ohlas. Většinou vážný a vážený. Přesto se vyskytly dvě legrační příhody. Jednak volali z České televize, že by rádi o výročí natočili rozhovor a zda by nemohli mluvit s Prof. Františkem Nušlem.... Hlavní cenu za dezinformaci musíme ale věnovat Pražskému deníku, který otiskl jinak dobrý text pod titulkem „Astrologové slaví narozeniny“.

Ceny České astronomické společnosti – jak navrhovat jejich udělení

Kvízová cena se uděluje jednou za dva roky kolem data narození Dr. Kvíze. Návrhy docházejí do konce roku 2007. VV ustavil komisi, která vybere z došlých návrhů jednoho kandidáta. Letošní cena bude předána na Velkém setkání složek 12. dubna v Praze Kolovratech.

Nušlova cena je určena k ocenění významných osobností za jejich celoživotní vědeckou, odbornou, pedagogickou, popularizační nebo organizační práci v astronomii a příbuzných vědách. Cena se uděluje nejvýše jednou v roce, nejpozději k výročí narození prof. Nušla (3. prosince). Návrhy na ocenění přijímá VV ČAS do 30. dubna.

Kopalova přednáška se uděluje jako ocenění českého astronoma/astrofyzikky za významné vědecké výsledky, dosažené v několika posledních letech a uveřejněné ve světovém vědeckém tisku. **Návrhy na všechna ocenění musí obsahovat:** jméno navrhovaného, datum narození, pracoviště včetně kontaktu na navrhovaného, odůvodnění návrhu, stručný životopis navrhovaného, seznam původních vědeckých prací, případně citací navrhovaného, jméno navrhovatele.

Šotci v redakci KR

V KR 6/2007 na str. 36 se objevila informace, že jubileum slaví RNDr. Zdeněk Neplecha. Word si zahrál se jménem a korektorka to samozřejmě nemohla tušit. A tak se nezlobte, vy čtenáři i Vy, pane doktore Ceplecho! (mimořádně, i při psaní této omluvy to Word opravil a zjistili jsme to až při korektuře). V KR 6/2007 se na str. 38 v nadpisu tvrdí „50 let prvního pozorování dvoumetrem“. Protože dvoumetrový dalekohled Ondřejovské observatoře začal pracovat v roce 1967, poslali jsme některé pracovníky redakce na kurs matematiky. Astronomickému ústavu AV ČR se nejen omlouváme, ale také mu přejeme, ať se mylný titulek naplní.

Terminologická komise informuje – Doporučené termíny 5

Aquariidy: Met. roj s radiantem ve Vodnáři. Nesprávný je starý název Aquaridy. (pramen: IMO).

Draconidy: Met. roj komety Giacobini-Zinner. Nepřípustný je název Giacobinidy (pramen: IMO)

Rotace meteoru: Údaj o smyslu popisu trojúhelníku určeného body: střed pozorovacího pole – začátek dráhy meteoru – konec dráhy meteoru. Hodnoty: +, -. (Šulc). **Rovina rozptylníku:** Rovina proložená rozptylníkem. Neologismus. Synonymum: Echová rovina. (Šimek). **Rozptylník:** Hlavní kružnice na sféře, jejímž pólem je radiant meteoru nebo meteorického roje. Neologismus – tento objekt nebyl dosud pojmenován. (Šimek). **Rychlost meteoru:** Subjektivní odhad skutečné či zdánlivé úhlové rychlosti meteoru v 5 dílné stupnici při optickém pozorování. **Miroslav Šulc**